

Μάθημα/Τάξη:	Αρχαία Ελληνικά Προσανατολισμού-Γ' Λυκείου
Κεφάλαιο:	Ηθικά Νικομάχεια-Αριστοτέλης
Ονοματεπώνυμο Μαθητή:	
Ημερομηνία:	29/01/18
Επιδιωκόμενος Στόχος:	70/100

Διδαγμένο Κείμενο

Αριστοτέλη Ηθικά Νικομάχεια(B 3, 1-2, B6, 10-13)

Σημείον δὲ δεῖ ποιεῖσθαι τῶν ἕξεων τὴν ἐπιγινομένην ἡδονὴν ἢ λύπην τοῖς ἔργοις· ὁ μὲν γὰρ ἀπεχόμενος τῶν σωματικῶν ἡδονῶν καὶ αὐτῶ τούτῳ χαίρων σῶφρων, ὁ δ' ἀχθόμενος ἀκόλαστος, καὶ ὁ μὲν ὑπομένων τὰ δεινὰ καὶ χαίρων ἢ μὴ λυπούμενός γε ἀνδρεῖος, ὁ δὲ λυπούμενος δειλός. Περὶ ἡδονὰς γὰρ καὶ λύπας ἐστὶν ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ· διὰ μὲν γὰρ τὴν ἡδονὴν τὰ φαῦλα πράττομεν, διὰ δὲ τὴν λύπην τῶν καλῶν ἀπεχόμεθα. Διὸ δεῖ ἤχθαι πῶς εὐθὺς ἐκ νέων, ὡς ὁ Πλάτων φησὶν, ὥστε χαίρειν τε καὶ λυπεῖσθαι οἷς δεῖ· ἡ γὰρ ὀρθὴ παιδεία αὕτη ἐστίν.

Οἷον καὶ φοβηθῆναι καὶ θαρρῆσαι καὶ ἐπιθυμῆσαι καὶ ὀργισθῆναι καὶ ἐλεῆσαι καὶ ὄλως ἡσθῆναι καὶ λυπηθῆναι ἔστι καὶ μᾶλλον καὶ ἥττον, καὶ ἀμφοτέρω οὐκ εὖ· τὸ δ' ὅτε δεῖ καὶ ἐφ' οἷς καὶ πρὸς οὓς καὶ οὗ ἕνεκα καὶ ὡς δεῖ, μέσον τε καὶ ἄριστον, ὅπερ ἐστὶ τῆς ἀρετῆς. Ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τὰς πράξεις ἐστὶν ὑπερβολὴ καὶ ἔλλειψις καὶ τὸ μέσον. Ἡ δ' ἀρετὴ περὶ πάθη καὶ πράξεις ἐστίν, ἐν οἷς ἡ μὲν ὑπερβολὴ ἀμαρτάνεται καὶ ψέγεται καὶ ἡ ἔλλειψις, τὸ δὲ μέσον ἐπαινεῖται καὶ κατορθοῦται· ταῦτα δ' ἄμφω τῆς ἀρετῆς. Μεσότης τις ἄρα ἐστὶν ἡ ἀρετὴ, στοχαστικὴ γε οὕσα τοῦ μέσου.

Παρατηρήσεις Διδαγμένου Κειμένου:

A1. Να αποδώσετε στη νέα ελληνική το ακόλουθο απόσπασμα: 'Περὶ ἡδονὰς γὰρ... ταῦτα δ' ἄμφω τῆς ἀρετῆς'.

Μονάδες 10

B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

B1. Πῶς αξιολογεῖ ο Αριστοτέλης στη δεύτερη παράγραφο του αποσπάσματος την υπερβολή, την ἔλλειψη και το μέσον και πῶς διαφαίνεται μέσα ἀπὸ τὴν πορεία τῆς σκέψης του ἡ κοινωνικὴ διάσταση τῆς ἀρετῆς;

Αρχαία Κ. Γ' Λυκείου
Μονάδες 15

B2. Ο Αριστοτέλης στην προσπάθειά του να διερευνήσει τη φύση της αρετής κάνει λόγο για την 'καλή' και 'κακή' ηδονή, που προκύπτει από τις πράξεις μας. Αναφέρετε τα χαρακτηριστικά της καθεμιάς και τον τρόπο με τον οποίο προκύπτουν.

Μονάδες 15

B3. Γιατί η είδηση στα 323 π.Χ. για το θάνατο του Μ.Αλεξάνδρου οδήγησε τον Αριστοτέλη στην απόφαση να εγκαταλείψει οριστικά την Αθήνα;

Μονάδες 10

B4. Να εντοπίσετε τις ετυμολογικά συγγενείς λέξεις του διδαγμένου κειμένου με τις παρακάτω:

δεισδαίμων, δέηση, ανθεκτικός, αφεγάδιαστος, υποβολιμαίος, άρτιος, χάρμα, λιποβαρής.

Μονάδες 10

Γ. Αδίδακτο Κείμενο

Θουκυδίδου Ιστοριών Ε 115

Καὶ Ἀργεῖοι κατὰ τὸν χρόνον τὸν αὐτὸν ἐσβαλόντες ἐς τὴν Φλειασίαν καὶ λοχισθέντες¹ ὑπὸ τε Φλειασίων καὶ τῶν σφετέρων φυγάδων διεφθάρησαν ὡς ὀγδοήκοντα. καὶ οἱ ἐκ τῆς Πύλου Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίων πολλὴν λείαν ἔλαβον· καὶ Λακεδαιμόνιοι δι' αὐτὸ τὰς μὲν σπονδὰς οὐδ' ὥς² ἀφέντες ἐπολέμουν αὐτοῖς, ἐκήρυξαν δὲ εἴ τις βούλεται παρὰ σφῶν Ἀθηναίους λήζεσθαι³. καὶ Κορίνθιοι ἐπολέμησαν ἰδίων τινῶν διαφορῶν ἕνεκα τοῖς Ἀθηναίοις· οἱ δ' ἄλλοι Πελοποννήσιοι ἠσύχαζον. εἶλον δὲ καὶ οἱ Μήλιοι τῶν Ἀθηναίων τοῦ περιτειχίσματος τὸ κατὰ τὴν ἀγορὰν προσβαλόντες νυκτός, καὶ ἄνδρας τε ἀπέκτειναν καὶ ἐσενεγκάμενοι σῖτόν τε καὶ ὅσα πλεῖστα ἐδύναντο χρήσιμα ἀναχωρήσαντες ἠσύχαζον.

1. λοχίζομαι:πέφτω σε ενέδρα
2. ὥς: με αυτόν τον τρόπο
3. λήζομαι: ληστεύω

Παρατηρήσεις Αδίδακτου Κειμένου:

Γ. Να μεταφραστεί το παραπάνω απόσπασμα.

Μονάδες 20

Γ1.α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους:

Αρχαία Κ. Γ' Λυκείου

- α. **ἔλαβον**: απαρέματο παρακειμένου στην ίδια φωνή
- β. **ἐπολέμουν**: το δεύτερο ενικό πρόσωπο προστακτικής αορίστου στην ίδια φωνή
- γ. **ἀναχωρήσαντες**: γ' πληθυντικό παρατατικού στην ίδια φωνή.
- δ. **εἶλον**: το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα στη μέση φωνή.
- ε. **προσβαλόντες**: το δεύτερο ενικό πρόσωπο οριστικής του ίδιου χρόνου.

Μονάδες 5

Γ1. β. Να γράψετε τους παρακάτω ζητούμενους τύπους:

- α. **φυγάδων**: δοτική ενικού
- β. **πολλήν**: το επίρρημα στο θετικό βαθμό
- γ. **σπονδάς**: την αιτιατική ενικού
- δ. **τινῶν**: αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος
- ε. **περιτειχίσματος**: τη γενική πληθυντικού

Μονάδες 5

Γ2.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων:

ὑπό τε Φλειασίων, δι' αὐτὸ, αὐτοῖς, ἰδίῳν, νυκτός, ἀναχωρήσαντες.

Μονάδες 6

Γ2.β. Να μετατρέψετε την περίοδο 'καὶ οἱ ἐκ τῆς Πύλου.....ἔλαβον' σε πλάγιο λόγο, χρησιμοποιώντας απαρεμφατική σύνταξη, με εξάρτηση από την πρόταση 'οὕτοι ἔλεγον'.

Μονάδες 4